

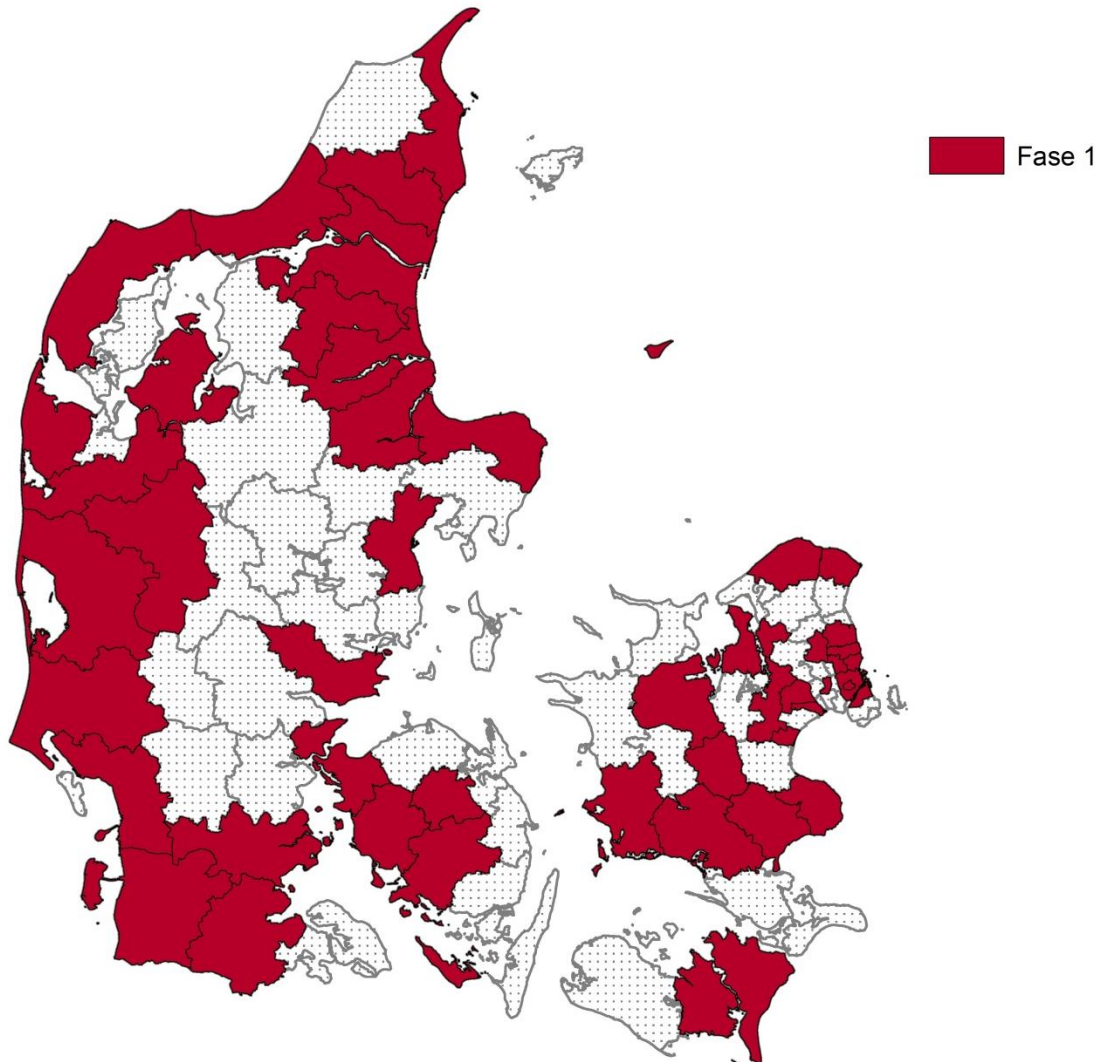
Driver kommunerne rovdrift på foreningerne?

Bjarne Ibsen

Professor og forskningsleder

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund

Deltagere i 'Fremtidens idrætsfaciliteter'

50 kommuner:

- Fra Ærø til København:
  - 3,8 mio. borgere, 67 pct. af befolkningen
- Fra Frederiksberg til Ringkøbing-Skjern:
  - 25.655 km², 60% af landets areal
- Kommuner fra alle regioner
- Kommuner med meget forskellige rammevilkår og ressourcepres

Store kommunale forventninger til

... at foreninger og frivillige kan bidrage til at løse forskellige kommunale opgaver

- Frivillighed
  - Civilsamfund
  - Partnerskaber
  - Medborgerskab
  - Samskabelse
- } Kært barn har mange navne

Et forskningsprojekt i fem kommuner

NORDEA
FONDEN

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

FAXE KOMMUNE

Det Boligsociale Fællessekretariat

SDU

Forskellige samarbejds- og samspils-former

Forskellige samarbejdsformer

Ingen offentlig støtte

Gælder de fleste foreninger

Driftsaftaler med selvejende institutioner, frie skoler foreninger mv.

Formaliseret aftale om udførelse af opgaver

Især støtte efter Folkeoplysningsloven

Offentlig støtte uden indblanding

Typisk en særlig aftale mellem en kommunal institution og en forening, fx inden for 'Åben skole'

Samarbejde om specifikke mål og aktiviteter

Fx den kommunale støtte på det sociale område

Offentlig støtte til specifikke formål

Begyndende skifte fra ....

- **‘Parallel leg’** med en klar opdeling mellem den offentlige og den frivillige sektor. Hver sektor gør sit – parallelt uden meget samspil.

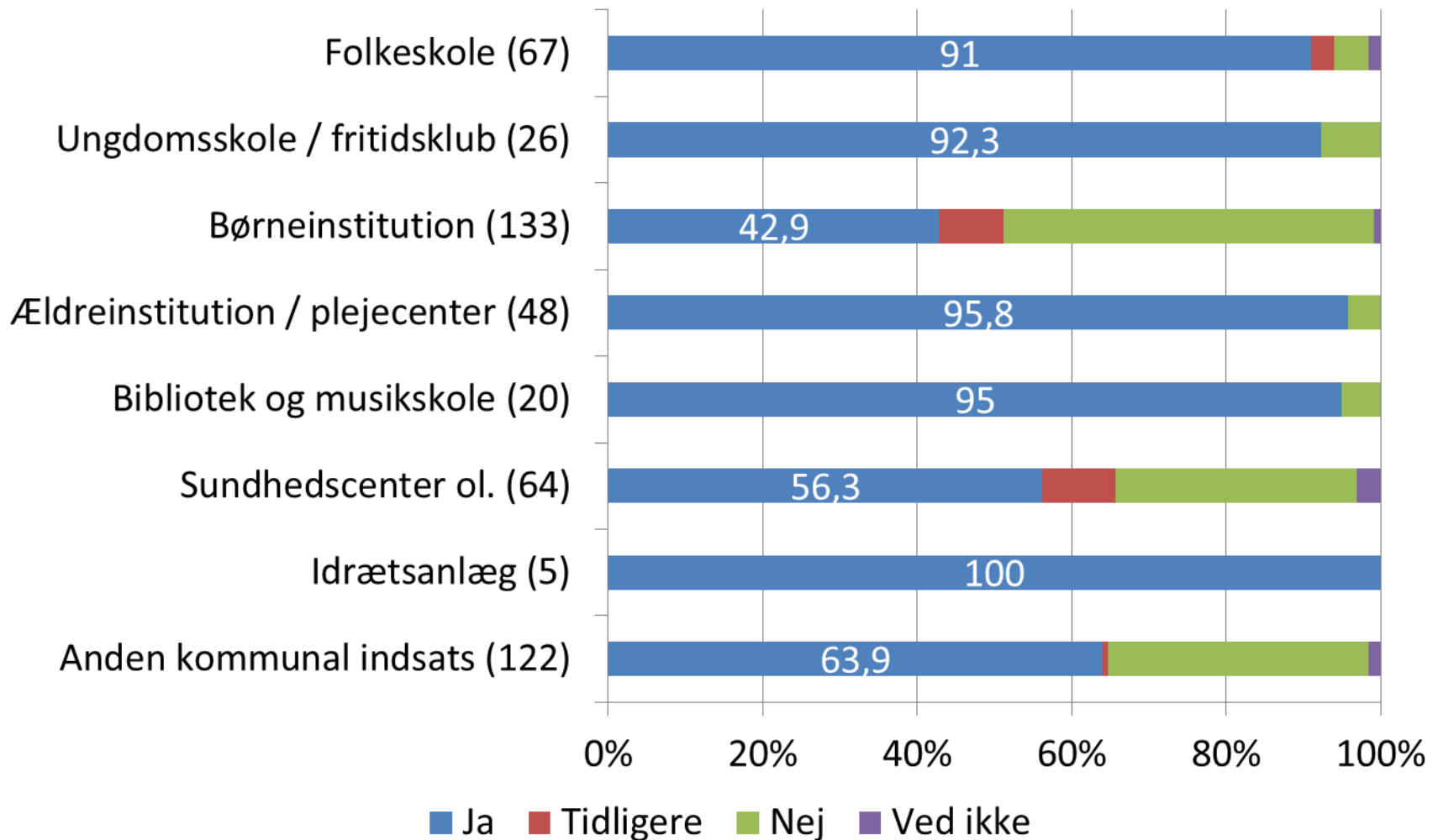
til

- **‘Rolleleg’** hvor foreninger (og frivillige) arbejder sammen - men med forskellige roller – om forskellige velfærdsopgaver
- **‘Styret leg’**, hvor det er kommunen, som bestemmer, hvad og hvordan der skal leges. Til gengæld vil foreningerne tage sig betalt derfor.

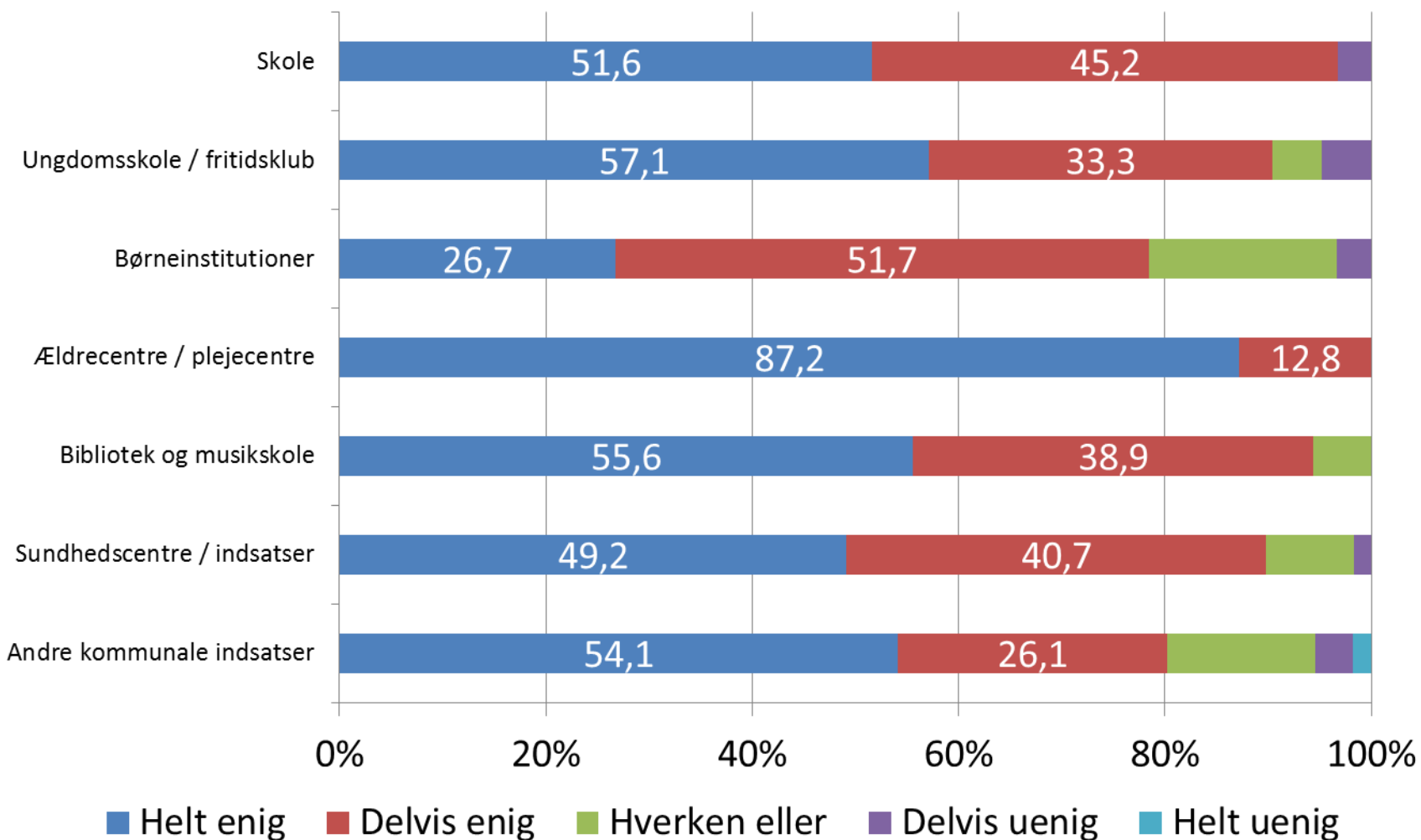
Kommunerne ser meget positivt på samarbejdet og har store forventninger dertil

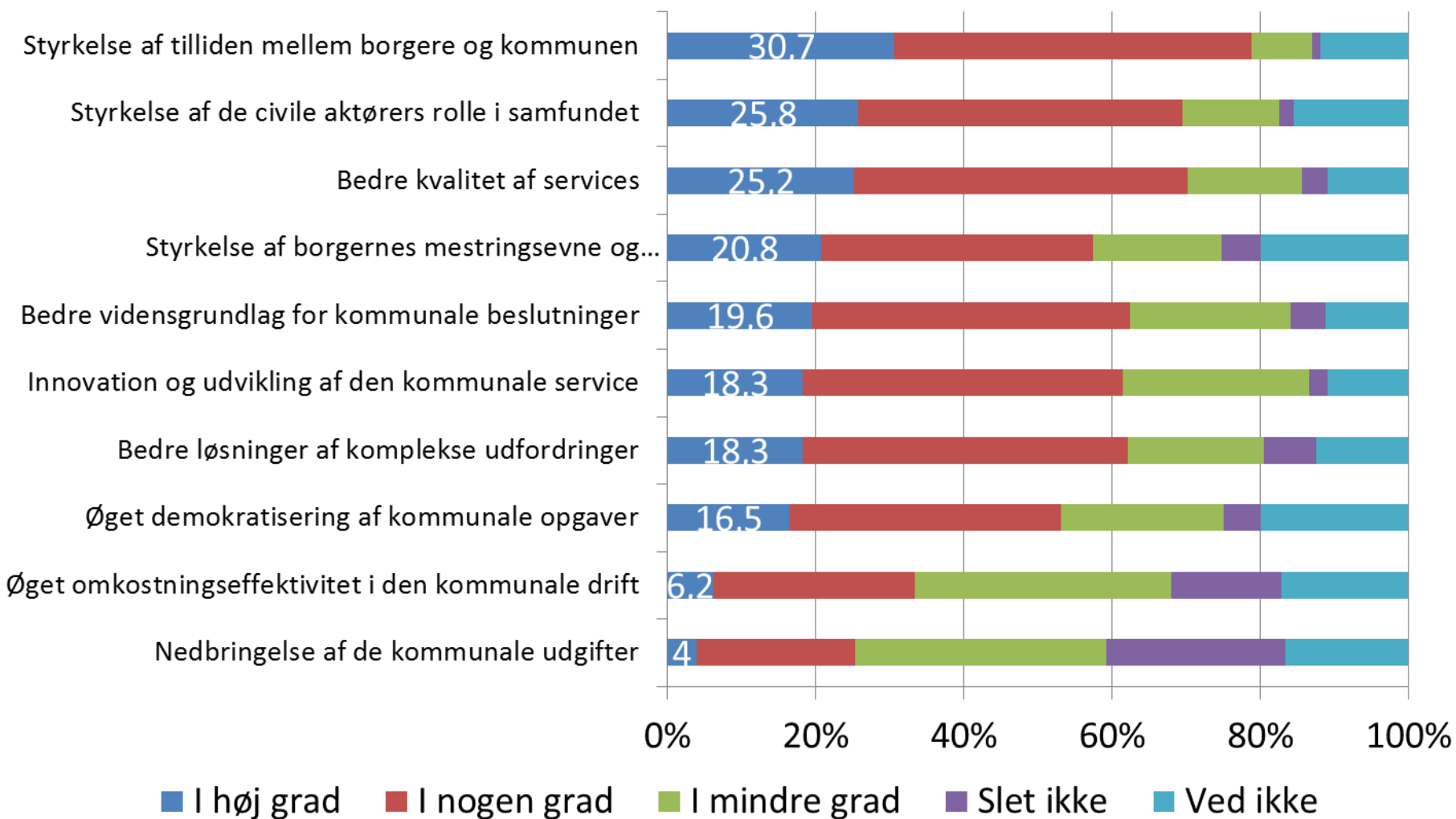
Kommunale institutionstypers samarbejde med foreninger og frivillige (pct.)

'Institutionen ser positivt på et større samarbejde med foreninger og frivillige' (pct. af alle)

I hvilken grad har samarbejdet med civile aktører efter din vurdering skabt overordnet værdi?

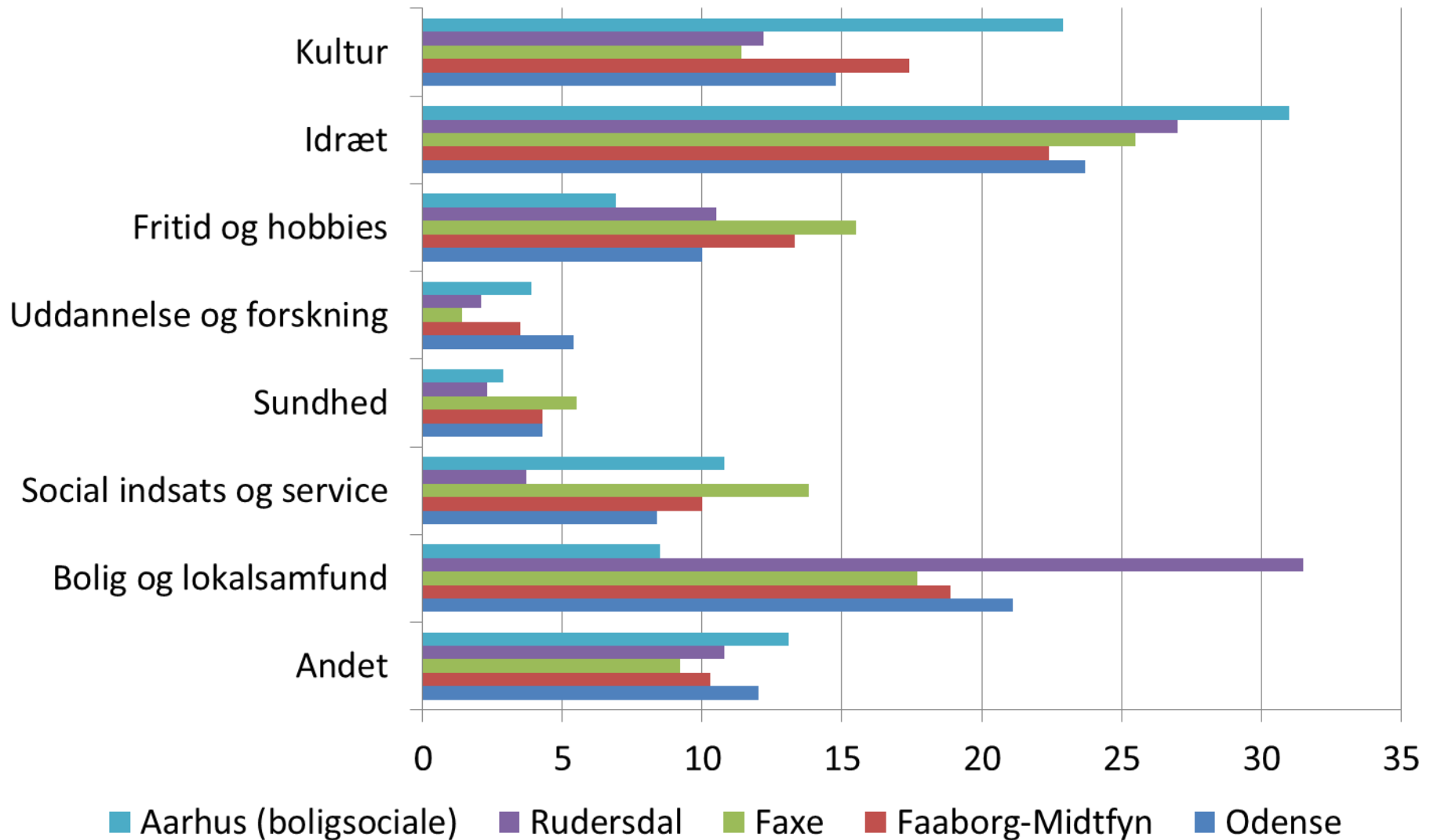

Kan og vil foreningerne samarbejde med kommunerne?

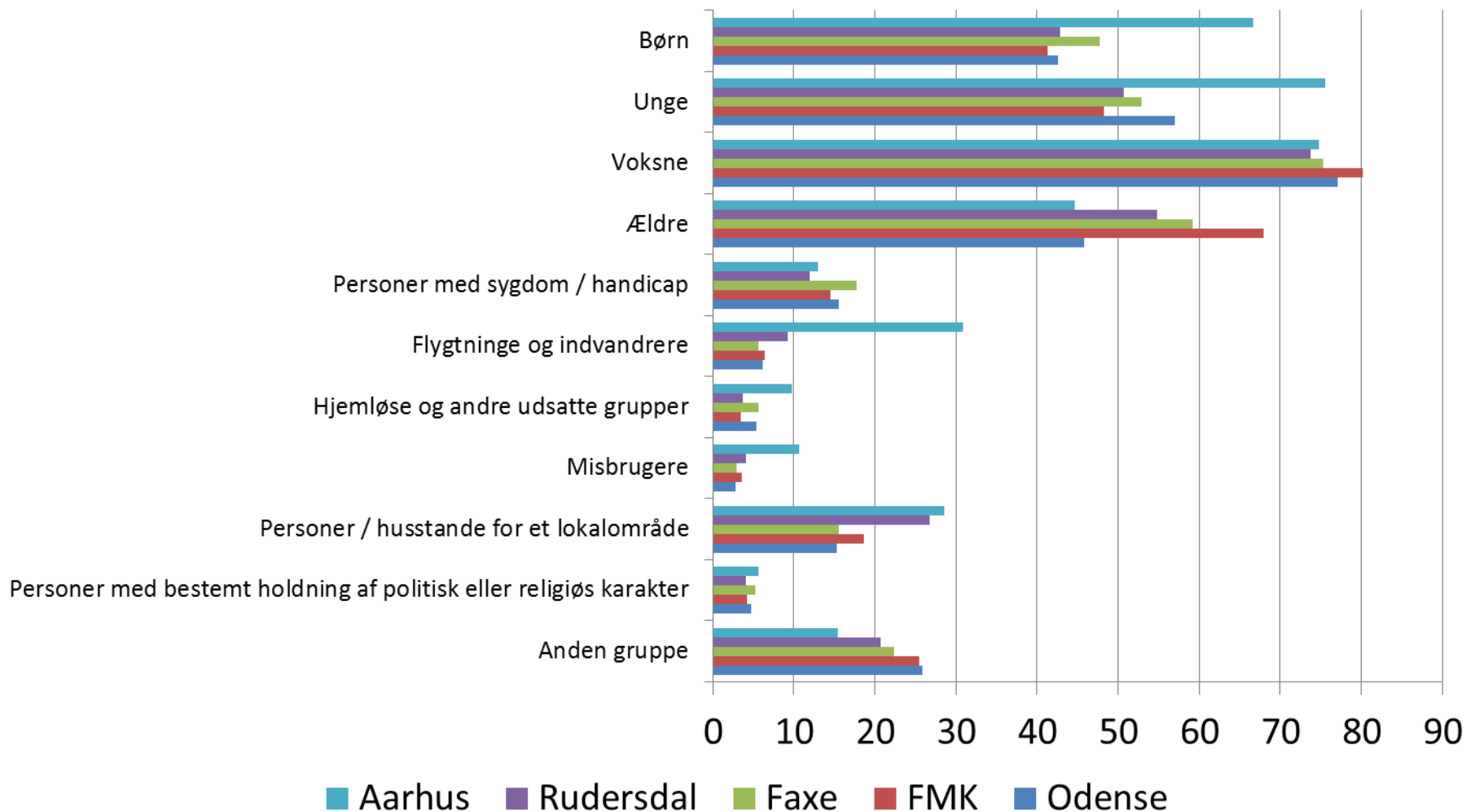
- Er foreningerne relevante samarbejdspartnere?
  - Aktiviteter og interesser
  - Målgrupper
  - Forhold til lokalsamfundet
- Har foreningerne 'kapacitet' til et samarbejde?
  - Størrelse
  - Frivillige og lønnede 'medarbejdere'

Hvad beskæftiger foreningerne sig med?

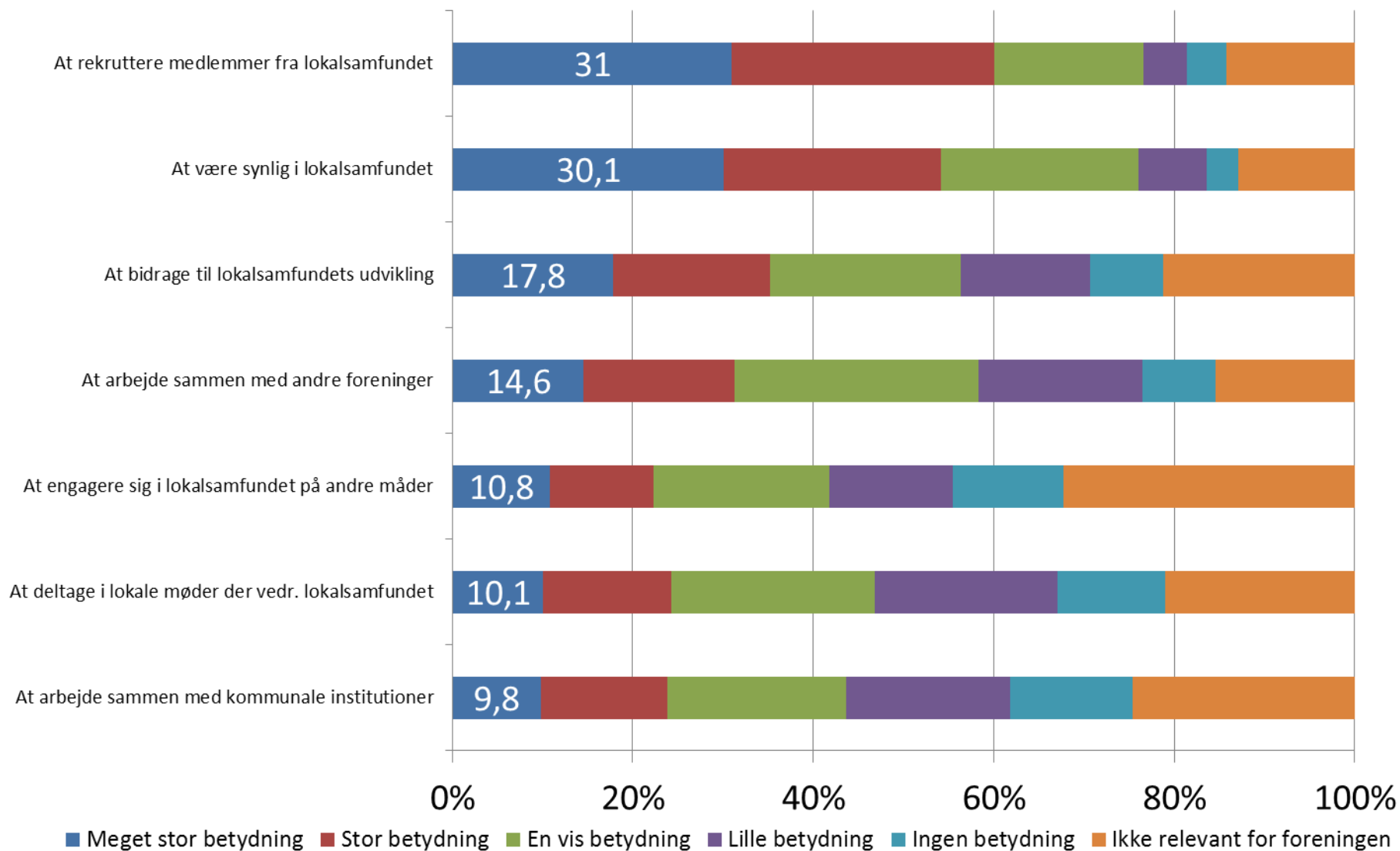
Andel af registrerede foreninger fordelt på samfundsområder.

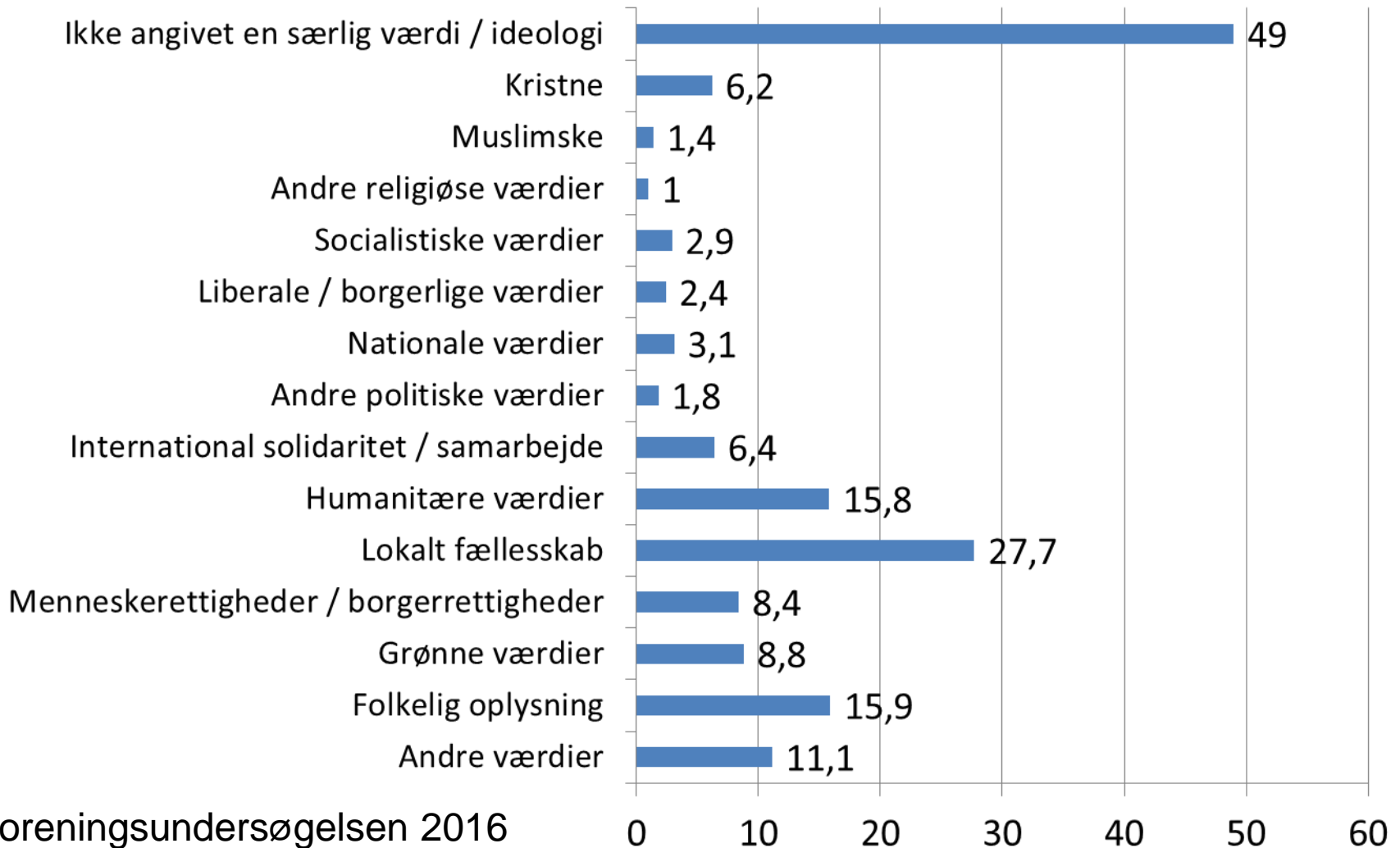
Hvilke målgrupper beskæftiger foreningerne sig med (pct.)

Foreningernes forhold til lokalsamfundet (pct.)

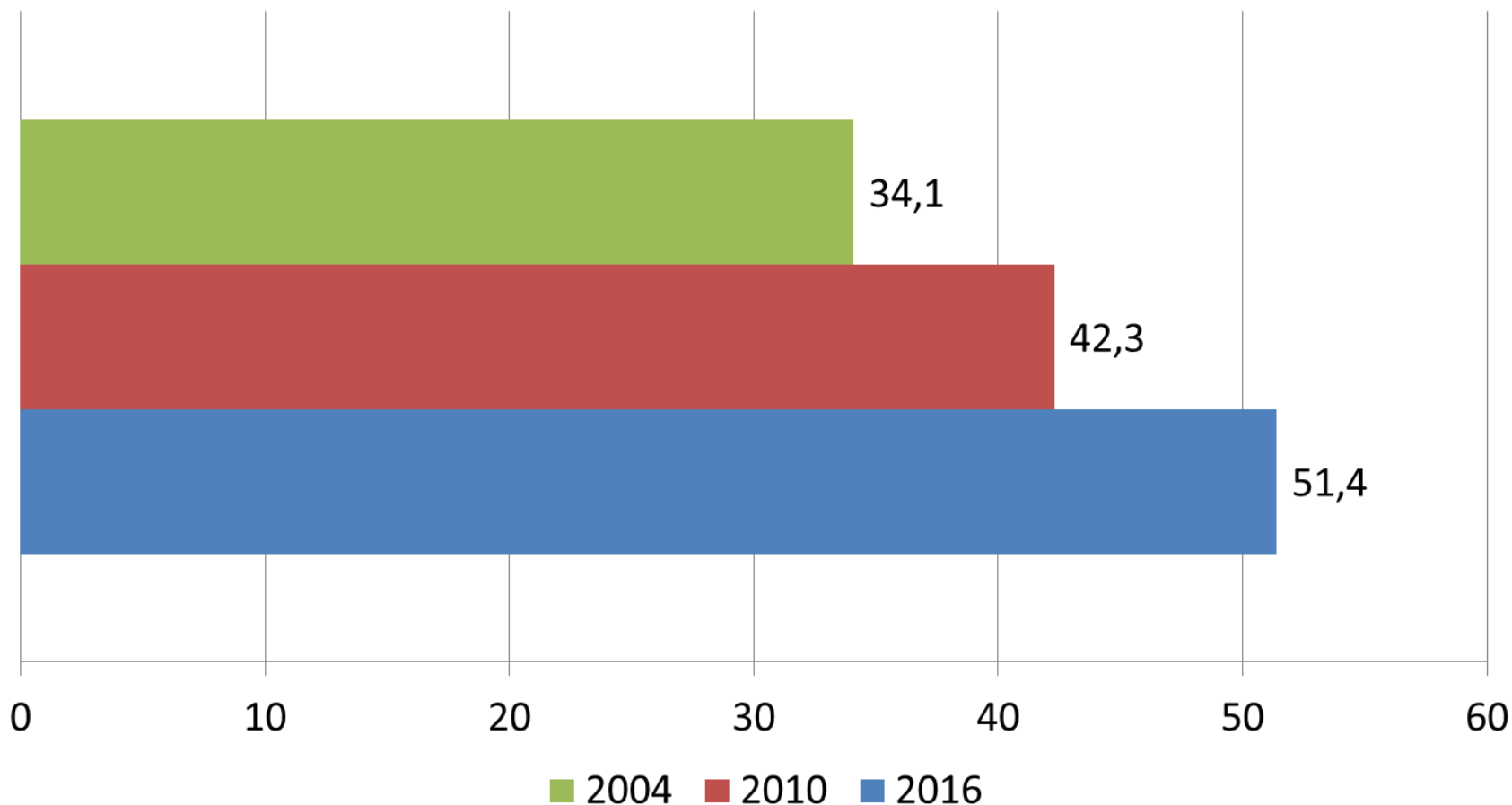

Hvilke værdier / ideologier bygger foreninger på (pct.)

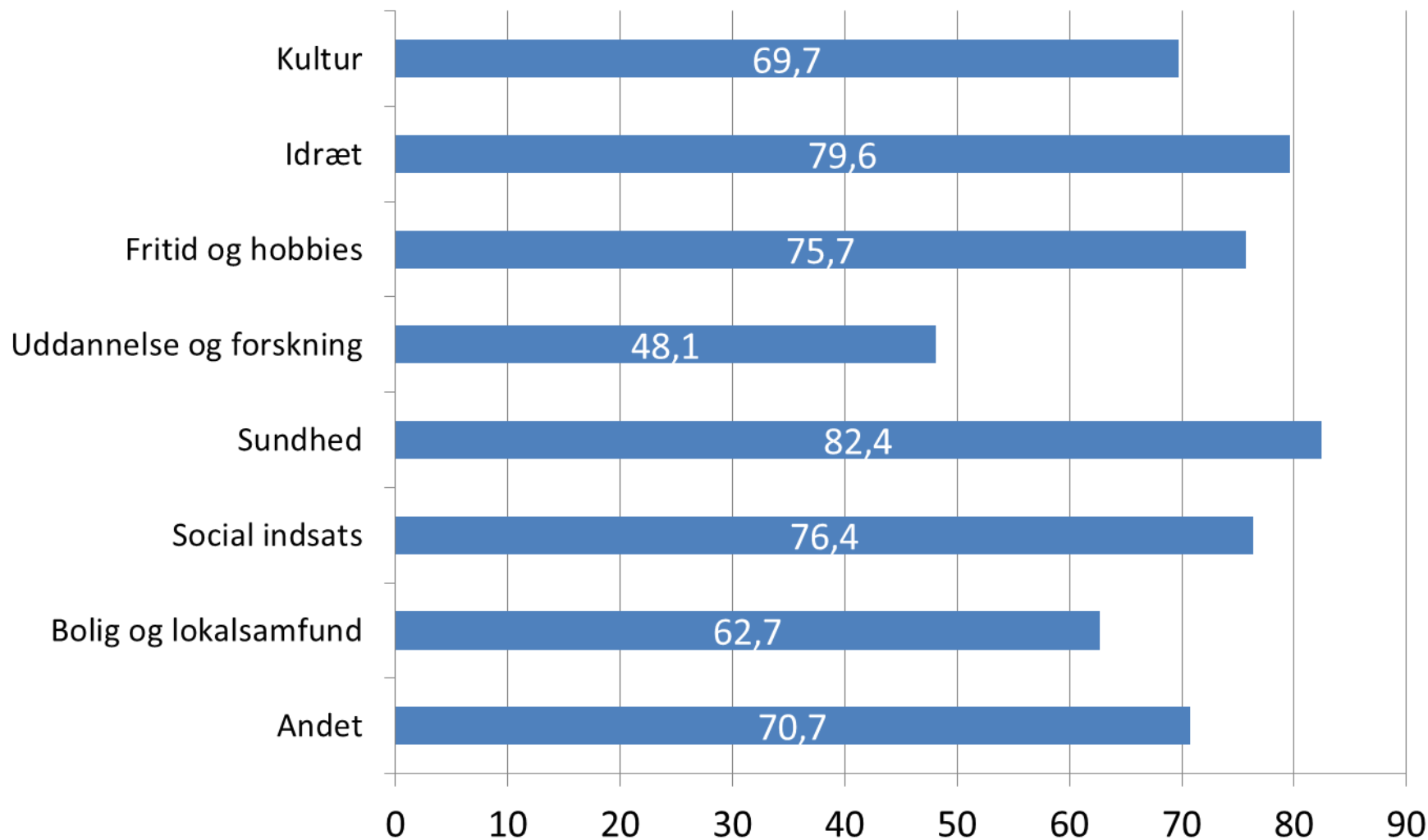
Andel af alle foreninger som ikke angiver en værdi eller ideologi – i 2004, 2010 og 2016 (pct.)

Spørgsmål: Bygger foreningen på bestemte værdier, holdninger, ideologier og bevægelser, åndelig, politisk eller samfundsmæssig karakter?

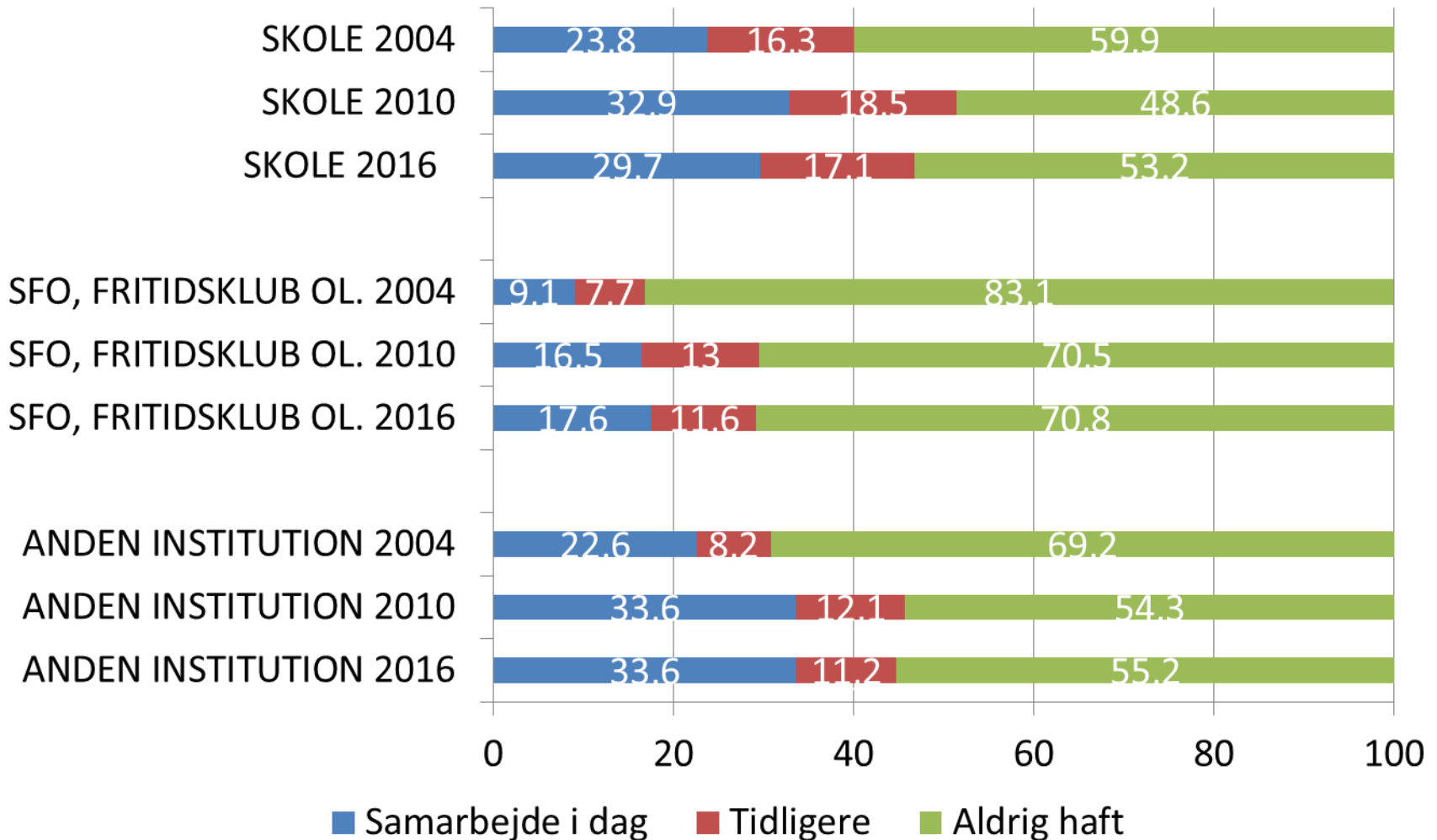
Hvor vigtigt er det frivillige arbejde for foreningen?

Andel som har sat kryds ved 10 på en skala fra 10 – 0.

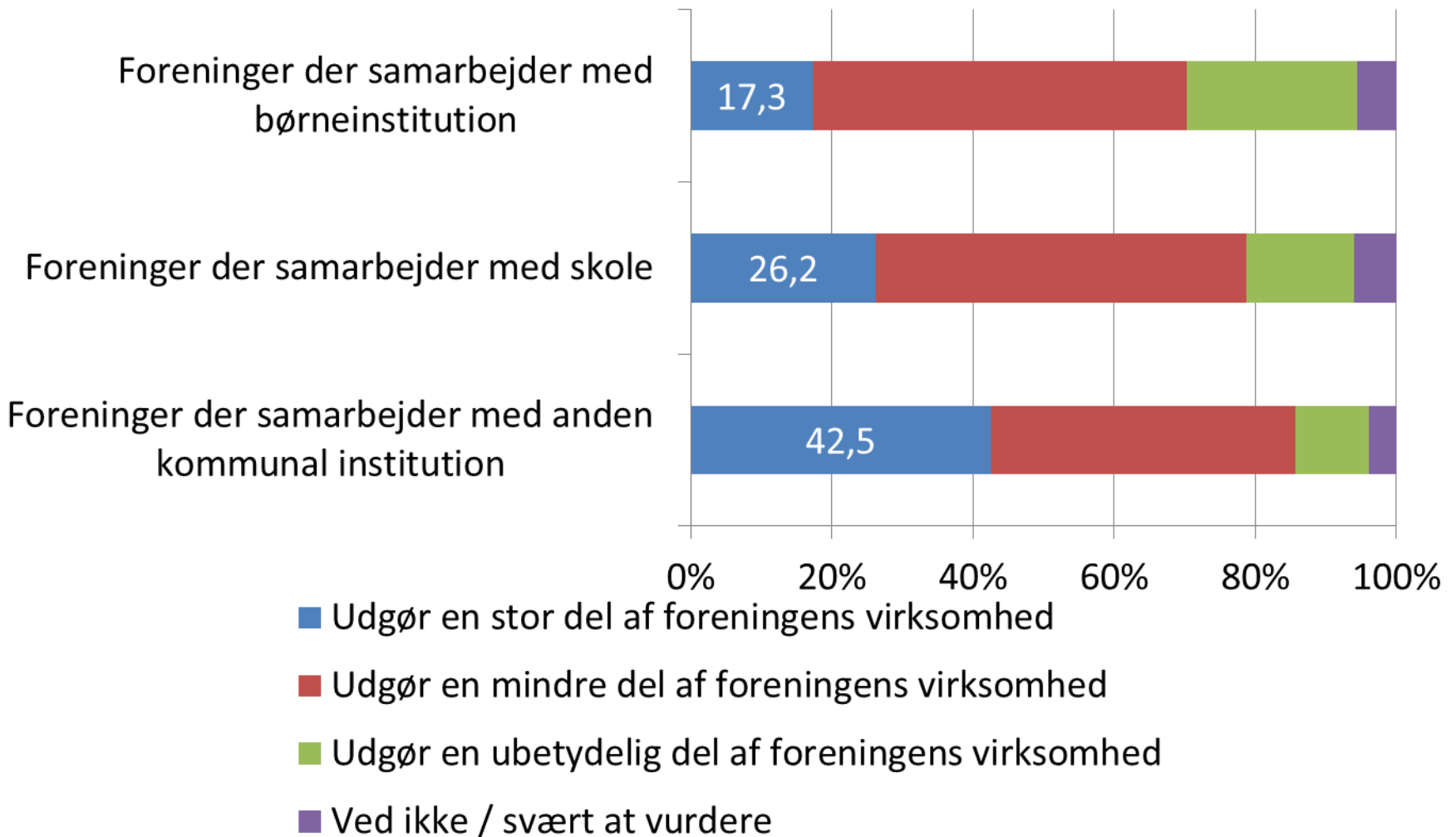
Hvor mange foreninger
samarbejder og hvordan
vurderer de det?

Andel af foreninger i Odense Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune, som har et samarbejde med en eller flere kommunale institutioner, i 2004, 2010 og 2016 (pct.).

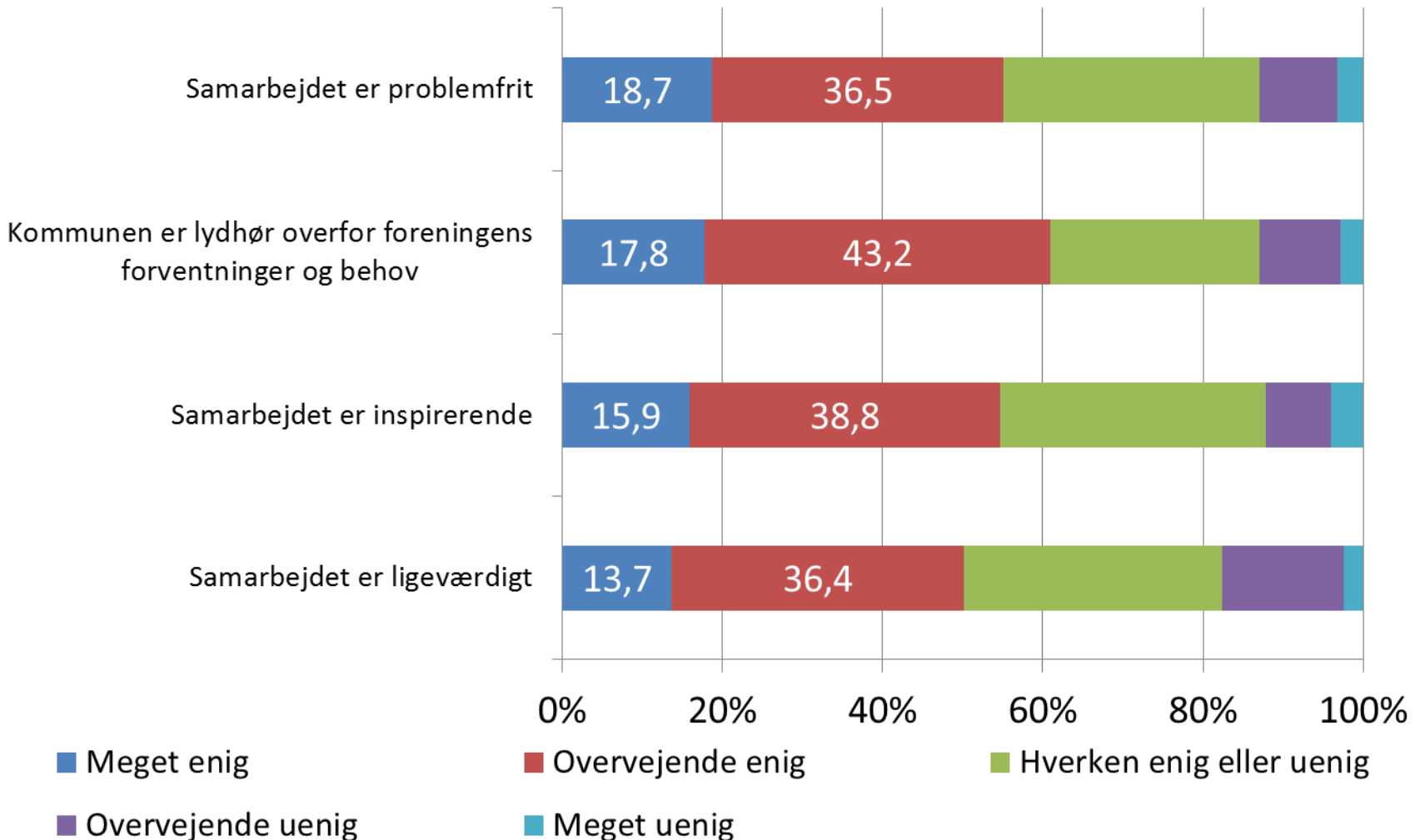

Hvor vigtigt er samarbejdet for foreningen?

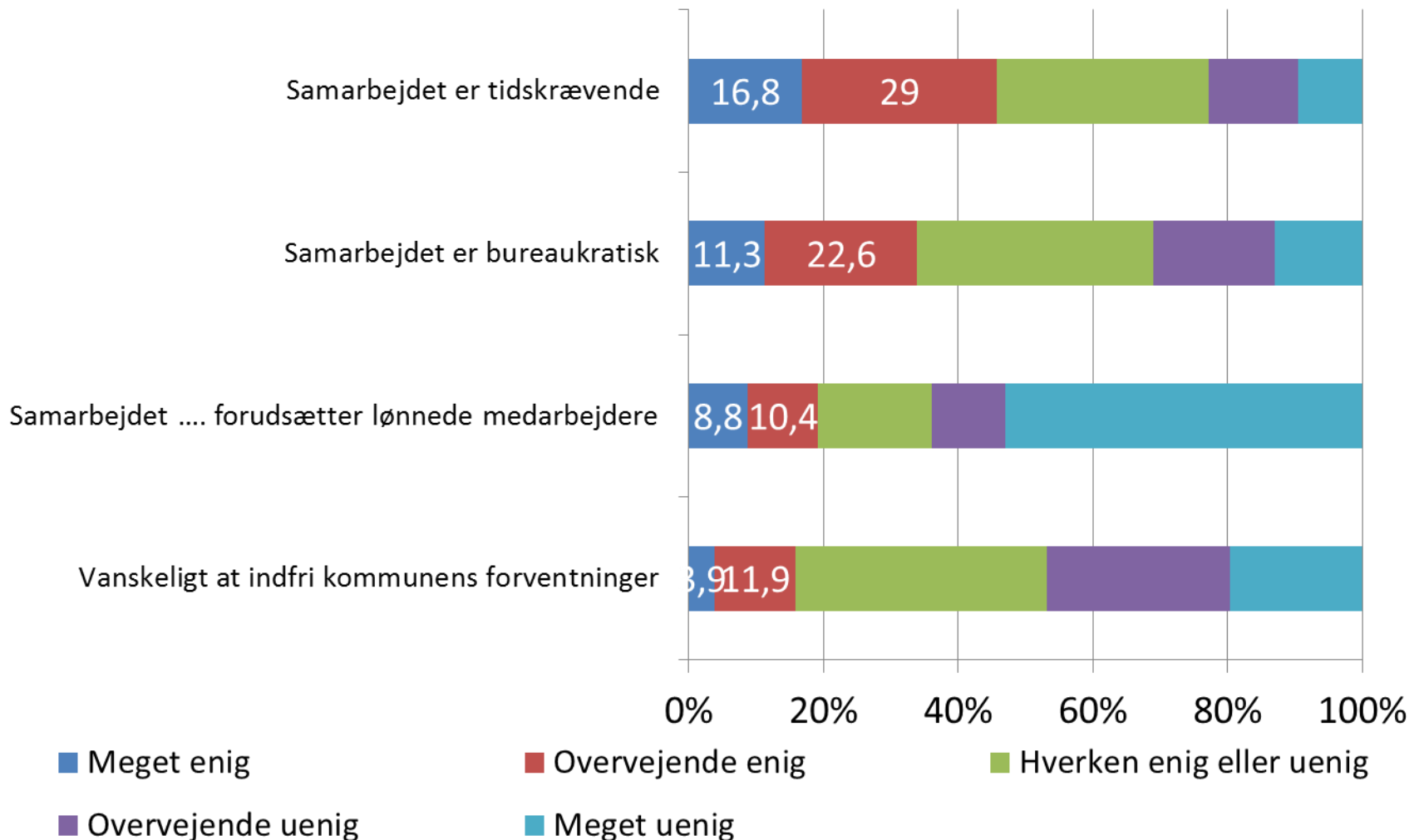
Andel af foreninger der har et samarbejde.

Foreningers vurdering af samarbejdet med kommunale myndigheder og institutioner (andel af foreninger, der har et samarbejde) (pct.)

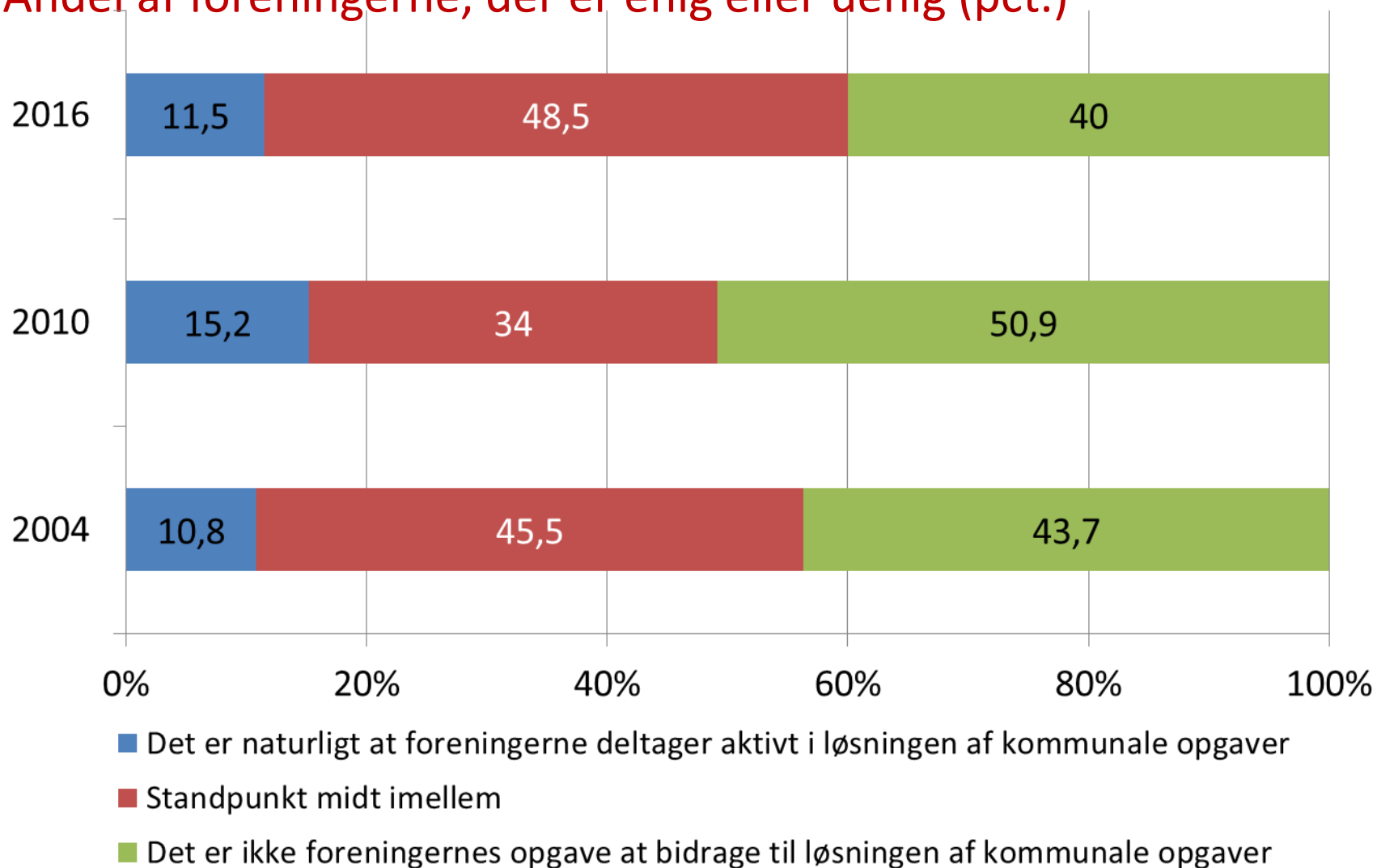

Foreningers vurdering af samarbejdet med kommunale myndigheder og institutioner (andel af foreninger, der har et samarbejde) (pct.)

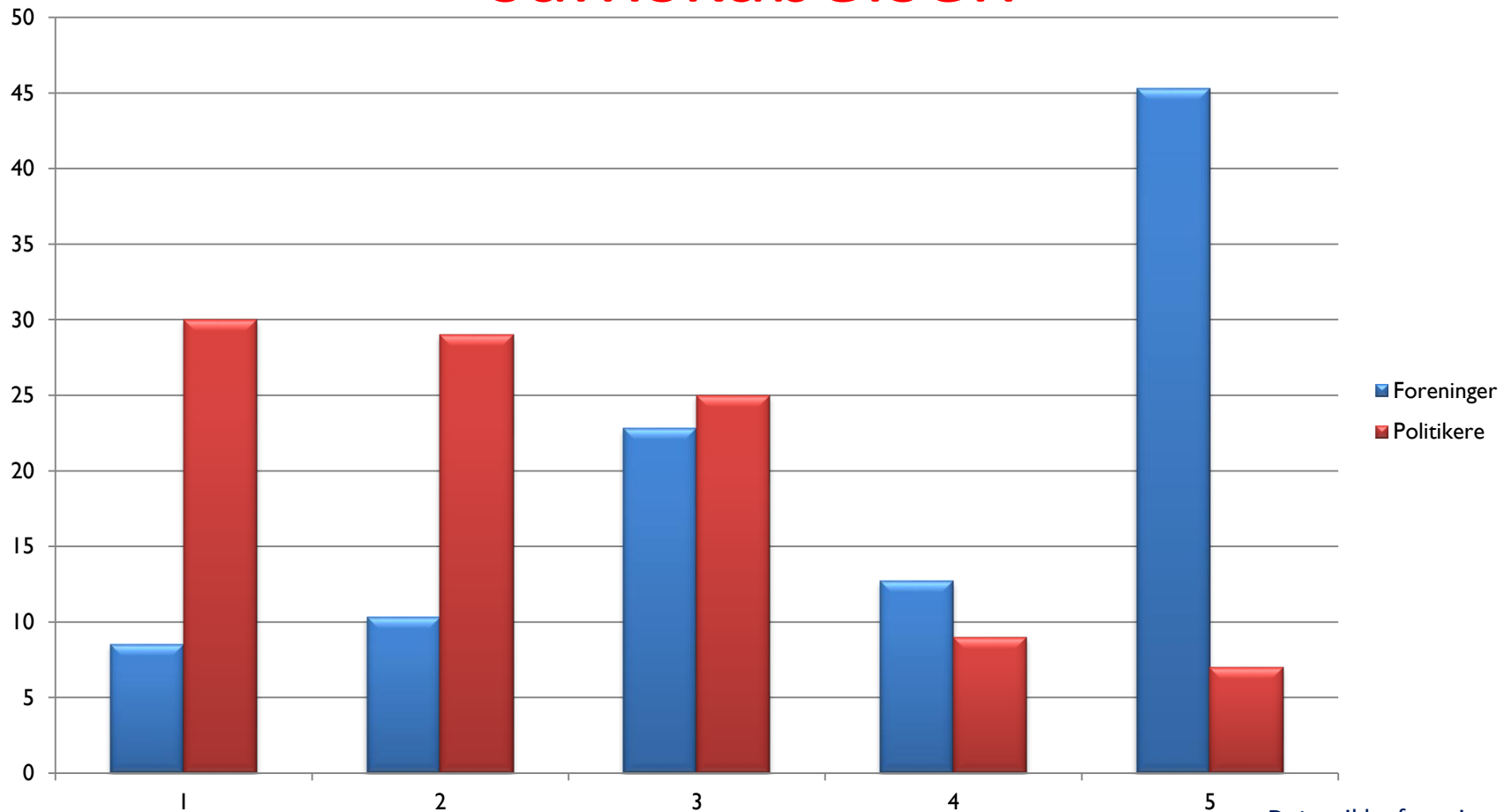
'Det er naturligt, at foreningerne deltager aktivt i løsningen af kommunale opgaver'.

Andel af foreningerne, der er enig eller uenig (pct.)

Meget forskellige forventninger til 'samskabelsen'

Det er naturligt at foreningerne deltager aktivt i løsningen af kommunale opgaver

Det er ikke foreningens opgave at bidrage til løsningen af kommunale opgaver

Perspektiver og problemstillinger

Hvad har betydning for samarbejdet?

- Interessessesammenfald
- Foreningens størrelse
- Foreningens 'professionalisering'
- Lokalsamfundets betydning for foreningen
- Den kommunale kontekst (måske)
- Tradition

Driver kommunen rovdrift på foreningerne?

- Sådan oplever de færreste foreninger det
- Kommunerne benytter bløde midler

Hvem har 'ansvaret'?

- Er det kommunen / staten, der har ansvaret med inddragelse af civilsamfundet?

Eller

- Er det civilsamfundet som har ansvaret, under foreliggende lovgivning, med støtte fra offentlige myndigheder

Samskabelse

- 'Forskellige aktører har forskellige tilgange, kompetencer og organiseringer. Velfærden rykker, når vi tør udforske, hvad vi sammen kan skabe ved at kombinere vores forskellige ressourcer '(Frivilligrådet)
- Frivilligheden opfattes som en ressource (kvantitativt og kvalitativt)
- Den offentlige interesse går ud på at inddrage frivillige i løsningen af offentlige opgaver
- Idealet er samarbejde og konsensus

Demokratisk selvstyre

- Fælles opgaver og velfærd varetages af civile, demokratiske sammenslutninger med eller uden støtte fra det offentlige (Paul Hirst 1994)
- Frivilligt arbejde er en måde at bidrage til 'selvstyret'
- Den offentlige interesse går ud på at støtte en demokratisk organisering af interesser
- Idealet er selvstyre, mangfoldighed og 'kamp' for værdier og interesser